

[Statsministeren.]

bestemte opfattelse, at når den dramatik, som man dels af sædvane, dels i denne samling i højere grad end sædvanlig har tilstræbt, i løbet af nogle uger er duftet af, og man kan begynde at se tilbage over folketingssamlingen 1968-69, så vil de store resultater, der er blevet opnået, de store lovgivningsreformer, der er blevet gennemført, meget hurtigt give os en fornemmelse af, at folketingsamlingen 1968-69 blev produktiv, blev værdifuld og i historiens lys vil komme til at stå som en af de folketingsamlinger, hvor der blev opnået virkelig betydningsfulde fremskridt.

Udenrigsministeren (Poul Hartling): Socialdemokratiets ordfører fremsatte nogle udtalelser om regeringens udenrigspolitik i almindelighed. Den ærede ordfører udtalte først, at socialdemokratiet er enig i grundtrækkene i regeringens udenrigspolitik. Den udtalelse noterer jeg mig med tilfredshed. Jeg har ofte givet udtryk for, at jeg anser det for vigtigt, at der er enighed imellem os om udenrigspolitikken. Da venstre var i opposition, lagde vi vægt på at gøre vort til en sådan enighed. Det må være naturligt, at der i et land, hvor der ikke er store kløfter, sprogligt, racemæssigt, religiøst eller på anden vis, kan være enighed om udenrigspolitikens mål og grundtræk, og det er vigtigt, at vi kan sætte et overvældende flertals enighed bagved, når vi fører vor sag i udlandet. Derfor understreger jeg med tilfredshed den udtalelse af det ærede medlem, at det store oppositionsparti, socialdemokratiet, er enig med regeringen i grundtrækkene af vor udenrigspolitik.

Det ærede medlem tilføjede, at vi ikke altid var enige om virkeliggørelsen af vore udenrigspolitiske mål, uden at han dog ville gå ind på disse spørgsmål. Men han ville generelt bedømme regeringens udenrigspolitik som mere forsigtig og tilbageholdende end under tidligere regeringer — jeg tror, han kun tænkte på tidligere socialdemokratiske regeringer. Jeg må afvise denne bedømmelse som urigtig. Jeg medgiver, at det ærede medlem fremførte sine bemærkninger med prisværdig forsigtighed. Han erkendte, at et lille land må pålægge sig en vis tilbageholdenhed. Men han ville altså alligevel gerne medvirke til at skabe

den myte, at medens den tidligere regering var initiativrig, er den nuværende regering det ikke på udenrigspolitikens område.

Der har også i socialdemokratiets agitation i almindelighed været en tendens til at ville fremkalde det indtryk, at socialdemokratiet i forhold til os andre var mere forarget over diktaturer, mere rystet over krigshandlinger, mere medfølelse over for sultende og lidende. Det kan næppe være nyttigt således at konkurrere på følelsesgrader eller store ord.

Hvad angår det mere reelle, nemlig de initiativer, som den tidligere udenrigsminister og den tidligere statsminister så ofte henviser til, og den mangel på initiativ, som de anklager os for, er en sådan bedømmelse, hvad også det ærede medlem selv antydede, nok noget af en temperamentssag. Nogle initiativer har der været stor reklame om, men man kan have sine tvivl om, hvor meget gavn landet har haft af dem. Andre indsætter foregår mere stilfærdigt i det daglige tålmodige arbejde, men kan derfor være ikke mindre værdifulde.

Dansk udenrigspolitik har bedst mulighed for at føre sig frem, hvis der er tillid til os i de internationale sammenhænge, hvor vi er placeret; og i de sammenhænge er der ingen respekt for reklameinitiativer, der ingen steder fører hen.

Det er min opfattelse, at Danmark har en god position, og at vi ofte kan få ørenlyd for vore synspunkter, også mere ørenlyd end man kunne vente efter landets størrelse. I FN, i NATOs råd, i Europarådet, i nordiske forsamlinger og hvor vi ellers kan føre vore tanker frem, har vi taget aktivt del. Vi har ikke lagt skjul på vore synspunkter, og vi har i de fælles udtalelser kunnet præge dem sådan, at de også kunne få vor udelte tilslutning.

Når det ærede medlem ligefrem taler om manglende indsats, tvinger han mig til at pege på nogle af de indsætter, som jeg har foretaget; jeg gør det kun ugerne, det ligger jo ikke lige godt for alle temperamenter. Men skal det være, må vi have lov at pege på f. eks., at den uvilje over for Grækenlands udemokratiske styre, som lever i den danske befolkning, er kommet så tydeligt til udtryk som nogen sinde, og at f. eks. den danske og fællesnordiske humanitære indsats, som er ydet i Nigeria-Biafra konflikten,